

LAUSUNTO

Dnro 2605/040/16 1 (7)

Luonnoksesta hallituksen
esitykseksi eduskunnalle
laiksi postilain muutta-
miseksi

HJT

7.12.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM)

- kirjaamo@lvm.fi
- tomi.lindholm@lvm.fi

Lausuntopyyntö LVM/1042/03/2015

VÄESTÖREKISTERIKESKUKSEN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI POSTILAIN MUUTTAMISEKSI

Väestörekisterikeskus (VRK) kiittää mahdollisuudesta lausua Liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) postilain muuttamista koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta.

Nyt lausuttavana olevassa hallituksen esityksessä esitetään muutoksia muun muassa yleispalvelun järjestämiseen sekä postinumero- ja osoiterekisterijärjestelmien käyttöön. Uutena asiana on esitetty myös tietojärjestelmää sähköisille sisällöille.

Alla VRK:n näkemykset ja huomiot LVM:n luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

Tietojärjestelmä sähköisille sisällöille

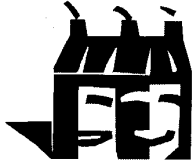
Esitysluonnoksen 24 b §:n mukaan:

”Yleispalvelun tarjoajan on tarjottava ja ylläpidettävä tietojärjestelmää, jota hyödyntämällä eri toimijat voivat tarjota ja jaella digitaalista sisältöä seitsemänä päivänä viikossa. Tietojärjestelmä on sisältöpalveluiden tarjoajien käytettävissä avoimen rajapinnan kautta”.

Esitysluonnoksen 24 b §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että yleispalvelun tarjoajan olisi tarjottava ja ylläpidettävä tietojärjestelmää, jota hyödyntämällä eri toimijat voisivat tarjota ja jaella digitaalista sisältöä seitsemänä päivänä viikossa. Käyttötarkoituksena tällaiselle tietojärjestelmälle mainitaan erityisesti sanomalehdet.

VRK:n käsityksen mukaan tällaisia sanomalehtien sekä myös muiden sisältöjen ja viestien välittämiseen tarkoitettuja alustoja on jo markkinoilla ja hallituksen esityksessä yleispalvelun tarjoajan lakisääteiseksi tehtäväksi esitetty tietojärjestelmä saattaa rikkoa kilpailuneutraaliteettia. Viranomaispostin sähköisen välittämisen osalta VRK haluaa tuoda esille, että koko julkishallinnolla on jo lakisääteinen käyttövelvollisuus (571/2016 laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista) viranomaiskirjeiden lähettämiseen kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelman osana

LAUSUNTO

Dnro 2605/040/16 2 (7)

Luonnoksesta hallituksen
esitykseksi eduskunnalle
laiksi postilain muutta-
miseksi

HJT

7.12.2016

maksutta tarjottavan Suomi.fi-viestinvälityspalvelun kautta. Koska koko julkishallinto on jo ve-
voitettu Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttämiseen sähköisten viestin jakelussa, postilaissa
esitettävä tietojärjestelmä on siten yksiselitteisesti tarkoitettu ainoastaan yksityisten toimijoi-
den käyttöön.

Sähköisen viestinvälityksen kilpailuasetelmaa tarkasteltiin edellisen kerran vain vuosi sitten lain
hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (571/2016) käsittelyn yhteydessä. Tällöin
lausuntokierroksella vastaanotettiin sähköistä postinjakelua koskien mm. seuraavia lausuntoja:

*“Erityisen ongelmallinen kilpailuneutraliteetin kannalta on luonnoksessa kuvattu valtion vies-
tintäpalvelu, jota myös yksityiset toimijat voisivat hyödyntää. Viestintäpalvelu kilpailisi suo-
raan markkinatoimijoiden kanssa ja ilmeisesti edellyttäisi, että nyt käytetyistä viestintäta-
voista mukaan lukien sähköisen laskutuksen käytännöt, luovuttaisiin.” (Posti Oy)*

*“Erityisesti viestinvälityksessä tulee ottaa huomioon markkinoilla saatavilla olevat viestinväli-
tysjärjestelmät. VRK:n ei tule tulla tarjoamaan palveluja tälle markkinalle eikä valtio missään
nimessä voi monopolisoida viestin välitystä omaan järjestelmäänsä.” (FiCom ry)*

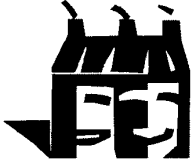
*“Ongelmallisena esimerkkinä voidaan nostaa esille viestinvälityspalvelun tarjoaminen myös
yksityisten toimijoiden käyttöön, josta löytyy markkinoilta jo toimivia ratkaisuja.” (Elinkei-
noelämän keskusliitto EK)*

VRK katsoo siten osoitetuksi, että sähköisessä postinjakelussa on olemassa oleva yksityinen
markkina, jossa esitetty tietojärjestelmä toimisi markkinahäiriikkönä. VRK lausuu, että esitettyä
tietojärjestelmää ei tulisi säätää yleispalvelun tarjoajan lakisääteiseksi tehtäväksi, vaan sen tulisi
toimia olemassa olevilla markkinoilla markkinaehtoisesti.

Lisäksi VRK haluaa tuoda esille, että laissa hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalve-
luista (571/2016) säädetään vahvan sähköisen tunnistamisen välityspalvelusta (Suomi.fi-tunnis-
taminen), jossa on sähköisen viestinvälityksen tapaan tunnistettu markkinaehtoista toimintaa.

Myös Suomi.fi-tunnistamisen käyttö on kilpailuneutraliteettisyistä säädetty ainoastaan sellai-
seen käyttötarkoitukseen, jossa sitä käytetään lakisääteisen hallintotehtävän hoitamiseen. Mi-
käli postilaissa säädettäisiin digitaalisten viestien välittämiseen tarkoitettun tietojärjestelmän
ylläpito yleispalvelun tarjoajan lakisääteiseksi hallintotehtäväksi, sille saattaisi syntyä lain hallin-
non yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (571/2016) 5 §:n tarkoittama käyttöoikeus
Suomi.fi-tunnistamispalveluun. Koska aiemmin tässä lausunnossa esitetyistä syistä on selvää,
että esitetty tietojärjestelmä on tarkoitettu pelkästään yksityisten toimijoiden käyttöön, VRK
katsoo, että syntyisi ristiriita, koska Suomi.fi-tunnistamista ei ole kilpailuneutraliteettisyistä tar-
koitettu lainkaan yksityiselle toimijoille. Lisäksi VRK huomauttaa, että tästä syntyisi valtiolle
merkittävä lisäkustannus, sillä Suomi.fi-tunnistaminen on säädetty käyttäjäorganisaatioilleen
maksuttomaksi palveluksi, jossa valtio kattaa keskitetysti kaikki pankkitunnistamisesta syntyvät
kulut. Mikäli postilaissa säädetään tällainen tietojärjestelmä yleispalvelun tarjoajan lakisää-
teiseksi hallintotehtäväksi, VRK esittää että laissa erikseen rajattaisiin pois sen käyttöoikeus
Suomi.fi-tunnistamispalveluun.

Esityksen 24 b §:ään ja sen perusteluihin viitaten, VRK pyytää huomiomaan, että sähköisiä sisäl-
töjä tai mahdollista viestintää suojattaessa olisi turvattava turvallisen viestinnän, sisältöjen sekä

LAUSUNTO

Dnro 2605/040/16 3 (7)

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi postilain muuttamiseksi

HJT

7.12.2016

yksityisyyden suoja silloin, kun toteutettavan palvelun luonne tällaisten etuuskien suojaamista vaatii. Tällaisissa tilanteissa olisi ensisijaisesti käytettävä vahvan sähköisen tunnistuksen palveluita ja välineitä sekä hyväksytyjä allekirjoitusvarmenteita huomioiden myös muut luottamuspalvelut *tunnistus- ja luottamuspalveluista annetun lain (617/2009)* sekä *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annetun asetuksen mukaisesti.*

Postinumero- ja osoitetietojärjestelmä

Hallituksen esityksen luonnoksen sivulla 13 mainitaan, että:

”Kaikilla postiyrityksillä, joille on myönnetty toimilupa postitoiminnan harjoittamiseen ennen ilmoituksenvaraiseen postitoimintaan siirtymistä keväällä 2016 ja, jotka ovat sen jälkeen tehneet Viestintävirastolle ilmoituksen postitoiminnan aloittamisesta, on postilain mukaan oikeus ylläpitää osoiterekisteriä postitoimintaansa varten”.

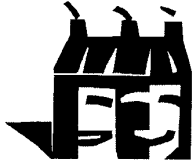
Tässä yhteydessä on myös mainittu, että:

”Keskeisimmät toimijat ovat postitoimintaa harjoittava Posti Oy sekä Väestörekisterikeskus, joka tarjoaa väestötietojärjestelmän tietopalveluja ja varmennepalveluja. Rekisterit eroavat toisistaan hieman niin tietojen kuin käyttötarkoituksen perusteella”.

VRK haluaa tuoda esille, että yllä mainitusta esityksen kohdasta saa kuvan, että VRK olisi keskeinen postitoimintaa harjoittava toimija. VRK korostaa, että VRK ylläpitää maistraattien kanssa väestötietojärjestelmää, joka on valtakunnallinen perusrekisteri, joka sisältää väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetussa laissa (661/2009) säädetty tiedot henkilöistä, kiinteistöistä, rakennuksista ja huoneistoista sekä hallinnollisista ja muista vastaavista aluejaoista. Väestötietojärjestelmän tietojen käyttötarkoituksista säädetään kyseisen lain 4 luvussa. Väestötietojärjestelmän tietojen käyttötarkoitus ja tietosisältö eroavat oleellisesti Posti Oy:n osoiterekisterin tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta, vaikkakin väestötietojärjestelmään rekisteröidään henkilön vakainainen osoite, tilapäinen osoite ja postiosoite.

Voimassa olevan postilain (415/2011) 38 §:n mukaan millä tahansa toimiluvan saaneella postiyrityksellä on oikeus ylläpitää postitoiminnan hoitamiseksi ja muiden kuin postitoimintaan kuuluvien lähetysten välittämiseksi postin saajia koskevaa osoiterekisteriä. Lain 38 §:n 4 momentissa säädetään pääsystä osoiterekisteriin. Lainkohdan mukaan osoiterekisteriä ylläpitävän postiyrityksen ja sen kanssa osoiterekisterin ylläpidosta sopimuksen tehneen yrityksen on pyynnöstä luovutettava postin saajalta tai viranomaiselta saadut postin saajan nimi- ja osoitetiedot sekä tiedot jakelun muutoksia koskevista toimeksiannoista toiselle postiyritykselle, jos tämä tarvitsee niitä postitoimintansa hoitamiseksi.

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan luovutusvelvollisuus koskee käytännössä sellaista tietoa, joka vastaa standardin JHS 106 mukaista postiosoitteen määritelmää. Mainittuun määritel-

LAUSUNTO

Dnro 2605/040/16 4 (7)

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi postilain muuttamiseksi

HJT

7.12.2016

mään sisältyvät nimi, huoneistotasoinen lähiosoite, postinumero ja postitoimipaikka. Luovutusvelvollisuus ei siis koske muun lainsäädännön nojalla osoiterekisterissä olevaa tietoa, kuten postin saajan suostumuksen perusteella kerättyjä puhelinnumeroita.

Hallituksen esityksen luonnoksen sivulla 44 kuvaillaan, että lain 38 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että postiyritys veloitettaisiin luovuttamaan osoitetietojaan postitoiminnan hoitamiseksi käyttökelpoisessa muodossa, avoimin ja syrjimättömin ehdoin sekä irrottamiskustannuksin, joka muodostuu osoitetietojen erottamisesta osoiterekisteristä ja niiden luovuttamisen järjestämisestä.

Voimassa olevan postilain 38 §:n 2 momentissa säädetään siitä, että:

”Osoiterekisteriin talletetaan postin saajan nimi- ja osoitetietojen lisäksi henkilötunnus sekä muut lähetyksen perillemenon ja postin saajan oikeuksien turvaamiseksi välttämättömät tiedot. Yleispalvelun tarjoajalla on postitoiminnan hoitamista, lähetyksen perillemenon turvaamista ja postin saajan oikeuksien turvaamista varten oikeus saada väestötietojärjestelmästä henkilötunnukset ja niiden muutokset, etu- ja sukunimet sekä niiden muutokset ja tieto muutosaluokista, syntyneiden, maahan muuttaneiden ja osoiterekisterissä ilman osoitetta olevien henkilöiden osoitetiedot, tiedot syntyneistä ja kuolleista henkilöistä ja postin saajien äidinkielestä sekä tiedot kaavoituksen ja haja-asutusalueiden osoitekehityksen myötä syntyvistä osoitteista ja niiden muutoksista, rakennusten koordinaateista, rakennus- ja kiinteistötunnuksista, rakennusluokituksesta sekä rakennus- ja kiinteistötietojen muutoksista ja muutosten ajankohdasta. Oikeus saada tietoja koskee kaikkia väestötietojärjestelmään rekisteröityjen henkilöiden edellä mainittuja tietoja lukuun ottamatta henkilöitä, joilla on voimassa oleva väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) mukainen turvakielto.”

Oikeus saada väestötietojärjestelmän tietoja olisi edelleen 38 §:n muutoksen jälkeen säädetty vain yleispalvelun tarjoajalle ja postiyrittäjillä olisi oikeus saada osoiterekisterin nimi- ja osoitetiedot osoiterekisteriä ylläpitävältä postiyrittäjältä. Postilain 38 § ja ehdotettu säännöksen muutos ei ilmennä sitä, että tuleeko postiyrittäjien pyytää osoiterekisterin nimi- ja osoitetiedot yleispalvelun tarjoajalta eli Posti Oy:ltä vai onko postiyrittäjillä oikeus saada tiedot toiselta postiyrittäjältä, joka ei ole yleispalvelun tarjoaja.

Jos postiyrittäjillä olisi oikeus saada osoiterekisterin tietoja miltä tahansa postiyrittäjältä, tulisi huomioida tietojen luovutuksessa osoiterekisterien tietojen laatu, tietoturva ja tietosuoja. Yleispalvelun tarjoajalla on lakiin perustuva oikeus saada henkilöiden väestötietojärjestelmän tietoja ja niiden muutoksia, kuten esimerkiksi tiedot henkilöiden kuolemasta.

Jos esimerkiksi postiyritys X saisi osoiterekisteriinsä tiedot yleispalvelun tarjoajalta Posti Oy:ltä ja yritys X luovuttaisi osoiterekisteriinsä tiedot postiyritys Y:lle ja postiyritys Y luovuttaisi edelleen osoiterekisteriinsä tiedot postiyritys Z:lle, päivittyisi muutokset postin saajissa ja osoiterekisterintiedoissa Z:lle viiveellä, jolloin tiedot eivät olisi ajantasaisia.

Näin ollen VRK pitää suotavana, että siitä säädettäisiin tarkemmin, että mistä osoiterekisteristä postiyrittäjillä on oikeus saada postin saajien tiedot ja onko osoiterekisterin tietojen luovutuk-

LAUSUNTO

Dnro 2605/040/16 5 (7)

Luonnoksesta hallituksen
esitykseksi eduskunnalle
laiksi postilain muutta-
miseksi

HJT

7.12.2016

sensaajalla oikeutta edelleen luovuttaa sille luovutettuja tietoja. Henkilöiden oikeusturvan kannalta on tärkeää, että henkilötietojen käsittelystä postipalveluissa säädetään tarkoin ja postipalveluissa käytetyt osoiterekisterin tiedot ovat ajantasaiset ja virheettömät.

VRK haluaa tuoda esille, että tietoja luovutettaessa osoiterekisteristä tietojen luovuttajan olisi syytä varmistua myös siitä, että tietojen luovutuksen saaja käsittelee henkilötietoja tietoturvaa ja tietosuojaa noudattaen. Osoiterekisteristä on mahdollista luovuttaa lähes koko väestön nimi- ja osoitetiedot. VRK näkee kansallisen turvallisuuden ja kansalaisten yksityisyyden suojan kannalta tärkeäksi, että tietojen luovutuksen turvallisuudesta varmistutaan ja lain tasolla säädetäisiin siitä että, miten tietojen luovuttaja varmistuu tietojen käytöstä ja suojauksesta.

Jos tietoja luovutettaisiin teknisen käyttöyhteyden avulla, tulisi myös huomioida perustuslakivaliokunnan lausunnot, joissa on todettu, että tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla tulee säätää lailla. Osoiterekisterissä olevat tiedot ovat monelta osin välillisesti väestötietojärjestelmästä, josta ne on ensin luovutettu yleispalvelun tarjoajalle ja täältä edelleen postiyri-tyksille.

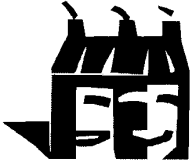
VRK toteaa, että postiyritykseksi voidaan tulla ilmoituksen nojalla. Esitysluonnoksesta ei käy ilmi edellytetäänkö postiyritykseltä tietoturvan ja -suojan osalta erityisesti jotain toimenpiteitä. Väestötietojärjestelmän tietojen luovuttamiseen liittyvästä selvitysvelvollisuudesta tietojen käytön ja suojauksen osalta on puolestaan säädetty laissa väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista. Selvitys kattaa tietojen hallinnollisen ja fyysisen turvallisuuden, henkilöstö-, tietoliikenne-, ohjelmisto-, tietoaaineisto-, käyttö- ja laitteistoturvallisuuden osa-alueet.

Postilain 38 §:n 3 momentin osalta ei ole selvää olisiko tarkoituksena, että säännös koskisi yleispalvelun tarjoajaa vai olisiko tarkoituksena, että myös muut postiyritykset kuin yleispalvelun tarjoaja voisivat myös tarjota 38 §:m 3 momentin tarkoittamia palveluja oman osoiterekisterinsä perusteella, kuten esimerkiksi rekisterien päivityspalveluja ja osoitetietojen tarkistuspalveluja, jota esimerkiksi yleispalvelun tarjoaja Posti Oy nyt tarjoaa. Hallituksen esityksen luonnoksen sivulla 12 on todettu, että:

”Postilain 38 §:n 3 momentin nojalla Posti Oy tarjoaa sopimusasiakkailleen erilaisia osoiterekisterin korjauspalveluja, kuten tiedotuspalvelun, päivityspalvelun, ylläpitopalvelun ja rekisterin kuntotesti –palvelun”.

VRK ei pidä perusteltuna, että postiyritykset tarjoaisivat tällaisia palveluita. Perusteluna tälle on se, että muiden postiyrityksien kuin yleispalvelun tarjoajan rekisterit eivät ole palvelulle riittävän kattavia ja ajantasaisia, eivätkä ne sisällä riittäviä tunnistetietoja palvelun toteuttamiseksi. Lisäksi tietojenluovutuksen kieltomahdollisuuksiin liittyisi haasteita. Muun muassa siten, että tietoja voidaan välittää rekisteristä toiseen postinjaketutarkoituksiin, mutta henkilöillä tulisi oikeus kieltää tietonsa käsittely muun muassa asiakasrekisterin päivitystarkoituksiin. Näin ollen näiden muiden 38 §:n 3 momentin tarkoittamien palveluiden antaminen tulisi jatkossakin olla vain yleispalvelun tuottajan tehtävä.

Hallituksen esityksen luonnoksen sivulla 70 mainitaan, että postilain 38 §:n 5 momentissa säädetään rekisteröidyn kieltämisestä siten, että osoiterekisteriin rekisteröity henkilö voi kieltää henkilötietojensa luovuttamisen osoitteiden tarkistamis- ja korjaamispalveluiden yhteydessä.

LAUSUNTO

Dnro 2605/040/16 6 (7)

Luonnoksesta hallituksen
esitykseksi eduskunnalle
laiksi postilain muutta-
miseksi

HJT

7.12.2016

Oikeus kieltää tietojensa luovuttaminen ei estä tietojen luovuttamista toisille postiyrityksille 4 momentin mukaisen luovutusvelvollisuuden nojalla, vaan se koskee kaupallisin ehdoin tapahtuvaa rekisterien tarkistamis- ja korjaamispalveluita.

Väestötietojärjestelmään voidaan merkitä henkilölle turvakielto, jos henkilöllä on perusteltu ja ilmeinen syy epäillä itsensä tai perheensä terveyden tai turvallisuuden tulevan uhatuksi. Henkilön turvakiehellonaisia tietoja voidaan luovuttaa rajoitetusti vain viranomaisille. Henkilöt, joille on merkitty väestötietojärjestelmään turvakielto, voivat itse ilmoittaa tiedon turvakiehellosta ja osoitteen, jonne postilähetyksen voi toimittaa yleispalvelun tarjoajalle eli Posti Oy:lle. Kun luovutetaan toiselle postiyritykselle osoiterekisteristä nimi- ja osoitetietoja, tulisi tietojen luovutus tapahtua siten, että turvakieltoisen henkilön tietojen käsittelyssä varmistetaan siitä, että henkilön terveys tai turvallisuus ei ole uhattuna.

VRK suosittelee sitä, että henkilön turvakiehellon alaisia tietoja ei luovutettaisi osoiterekisteristä, vaan henkilön tulisi itse ilmoittaa postitoimijoille erikseen tietonsa.

Yhteiskunnallisesti merkittävä yhteistyö muuttotietojen keräämisessä

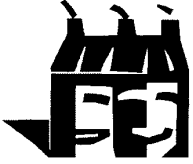
Väestörekisterikeskuksella, maistraateilla ja Posti Oy:llä on kotikuntalain (1994/201) 7 c §:n 1 momentin mukainen yhteistyösopimus muuttoilmoitus- ja osoitteenmuutospalveluista.

Postin ja väestökirjahallinnon hyvä yhteistyö osoitetietojen keräämisessä on ainutlaatuista koko maailman mittakaavassa. Yhteisestä tiedon keräämisestä hyötyvät laajasti kaikki osapuolet; kansalaiset sekä julkinen- ja yksityinen sektori. Kansalaisen ajan tasalla oleva osoite on yhden väestötietojärjestelmästä luovutettavia tietoja. Osoitetiedon oikeellisuus ja ajantasaisuus ovat merkittävässä roolissa yhteiskunnan tietohuollossa. Väestön osoitetiedot ovat oikein lähes 100 %:sti.

Julkinen sektori käyttää laajasti väestötietojärjestelmän osoitetietoja mm. Tilastokeskus, Verohallinto, Kela ja kuntien sosiaali- ja terveystoimialat. Ajan tasalla ja oikein olevat osoitetiedot säästävät kustannuksia ja tehostavat julkisia palveluja. Myös yksityinen sektori mm. pankit ja vakuutuslaitokset palvelevat asiakkaitaan paremmin ajan tasalla olevilla osoitetiedoilla. Osoitetieto ja kotikunta ovat merkittävässä roolissa esim. vaaleissa, kun kansalaisille lähetetään ilmoitus äänioikeudesta ja äänestyspaikasta.

Postin omistamien ja hallinnoimien osoitetietojen keruujärjestelmien kautta saadaan noin 98 % kaikista väestötietojärjestelmään käsiteltävistä muuttoilmoituksista. Tiedot kansalaisten osoitteista väestötietojärjestelmään kerätään yhden palveluluukun periaatteella, sähköisesti internetissä, tai paperisella muuttoilmoituslomakkeella, joka on Postille ja väestökirjahallinnolle yhteinen. Sekä Posti että väestökirjahallinto osallistuvat tiedonkeruusta aiheutuvien kustannusten jakoon.

Internet-sovellus on skaalautuva ja toimii tietokoneessa, tabletilla ja älypuhelimella. Kansalaisten sähköisesti ilmoittamien muuttoilmoitusten osuus kaikista maistraateille tehdyistä muutoista on tällä hetkellä noin 72 %. Postilla vastaava luku on noin 77,8 %. Tämän lisäksi kansalai-

LAUSUNTO

Dnro 2605/040/16 7(7)

Luonnoksesta hallituksen
esitykseksi eduskunnalle
laiksi postilain muutta-
miseksi

HJT

7.12.2016

nen voi tehdä ilmoituksen maistraateille paperisella lomakkeella, jota on saatavana Postin jakelupisteistä ja maistraateista. Lomakkeiden jakelu on kattavasti järjestetty koko Suomen alueella. Paperista lomaketta käytetään silloin, kun kansalaisella ei ole käytössään tietokonetta, tai älypuhelinta, tai on muuten välttämätöntä tehdä ilmoitus paperilla. Paperisen lomakkeen osuus ilmoituksista on tällä hetkellä maistraateilla 26,9 % kaikista ilmoituksista ja Postilla 22,2 %. Kansalainen voi palauttaa paperisen lomakkeen maksutta Postille digitoitavaksi ja se arkistoidaan sähköisesti mahdollista myöhempää tarvetta varten.

Molemmat ilmoitustyyppit, sähköisesti ja paperilla tehty ilmoitus maistraatille siirretään sähköisesti toimivaltaisen maistraatin käsiteltäväksi seuraavana aamuna tiedon rekisteröimiseksi väestötietojärjestelmään (VTJ).

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi sivulla 14 on mainittu muun muassa, että

”Henkilön muuttaessa paikasta toiseen Väestörekisterikeskus kerää asuinpaikan osoitteenmuutokset Posti Oy:n kanssa yhteisellä tiedonkeruujärjestelmällä, joka mahdollistaa tiedon välittymisen uudesta asuinpaikasta molempien tahojen järjestelmiin yhdellä ilmoituksella, jos henkilö niin haluaa. Samalla henkilö voi ilmoittaa Posti Oy:lle, haluaako hän postinsa mahdollisesti toimitettavaksi johonkin muuhun osoitteeseen kuin virallisen asuinpaikan osoitteeseen. Sama tieto on mahdollista tietyin ehdoin merkitä myös väestötietojärjestelmään niin sanotuksi posti-osoitteeksi. Kaiken kaikkiaan Posti Oy:n ja Väestörekisterikeskuksen yhteistyö on jatkunut toimivana vuosia”.

Yhteistyön jatkumisella ja sen kehittymisellä on suuri merkitys yhteiskunnan tietohuollon yhden tärkeimmän tiedon, osoitteen keräämisessä. Yhteistyöllä on saatu kaikkia osapuolia hyödyttäviä etuja. Näitä ovat mm. tiedon laadun erittäin korkea taso, kustannustehokkuus, tiedon nopea kerääminen, käsittely ja rekisteröinti ilman kohtuutonta viivästystä. Tiedot kerätään kansalaiselta vain yhteen kertaan. Kansalainen saa Postin ja väestökirjahallinnon tehokkaan yhteistyön ja yhteisen tiedon keruun ansiosta nopeasti kotikuntansa palvelut käyttöönsä.

Väestörekisterikeskus pyytää kiinnittämään huomioita siihen, että nykymuotoinen osoitetietojen keruu olisi mahdollista jatkossakin, eivätkä postilakiin esitetyt muutokset aiheuttaisi muutoksia tähän toimivaksi todettuun yhteistyömuotoon.

Ystävällisin terveisin

VÄESTÖREKISTERIKESKUS

Lea Krohns
Ylijohtaja

Irmeli Lario
Johtaja, hallinto- ja johdon tuki -yksikkö